

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

21 august st. v.

2 septembre st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea :

Strada principala 375 a.

Nr. 34.

A N U L XXIV.

1888.

Prețul pe un an 10 fl.

Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$

de an 2 fl. 70 cr.

Pentru România pe an 25 lei

Teodor Pap.

Să ne aducem aminte de Teodor Pap, carele în viața sa a făcut multe ca român bun, eră la mörtea sa ș-a adus aminte de cultura poporului român, și pentru acesta, partea cea mai mare din averea sa a testat-o de o fundațiune națională pentru creșterea românilor din B.-Giula și altor români, — să ne aducem aminte de el!

Teodor Pap s'a născut în Békes-Giula în comitatul Békes, într-o vinere la 24 februarie 1822, în casa sub nrul 1082, din strada Golumbului. Părinții lui s'au numit Iuon Pap și Flórea născută Oros, de religiunea gr. or. Tatăl seu a fost maiestru curelar și de o stare săracă. Surorile lui Teodor Pap erau: repausata Maria măr. Teodor Mészáros, ca văduvă măr. Georgiu Gurbădan, după care au ramas Georgiu dela primul și Saveta. Persida dela al doile bărbat; repausata Persida măr. Dudaș, cu pruncii Todor și Sofia; Catarina măr. Pavel Stiru, cu fata Sabina.

Teodor Pap a început a învăța la școala română din B. Giula și apoi a petrecut câțiva ani la acea catolică. De acasă s'a dus la preparandă din Arad, unde în an. școlastic 183⁶/₇ a învățat cursul prim, și în 183⁷/₈ a absolvat cursul al doile, din toate obiectele de învățatură cu calculi de eminență, fiindu-i profesori: Demetriu Constantini, Grigoriu Lucaciu, Alesandru Gavra și Demetriu Ionescu. În anii 183⁸/₉, 183⁹/₄₀, 184⁰/₄₁ a studiat teologia din Arad asemenea cu calculi de eminență, fiindu-i profesori: Patriciu Popescu și Petru

Varga, — (precum mi-a scris dl dr. Demetriu Horvat profesor în Arad.)

Georgiu Pomuț, născut în B.-Giula, și așezat ca avocat în Pesta, întrevine, ca Teodor Pap, carele eră cântăreț bun, să fie ales de cantor la biserica greco-românescă din Pesta, și după protocoalele acestei biserici, Teodor Pap a fost cantor din 1842 până

și în 1850, — cu salar de 250 fl. m. c. pe an, și cu venituri, cari în atare an au întrecut plata anuală.

Teodor Pap a venit dară la Pesta în etate de 20 de ani. Câți oameni sunt în lume, că decă ș-au căpătat un post cât de mic, apoi stagnează în toate. În Teodor Pap încă și de acuma înainte vom afla un indemn mare cătră învățatură, o diligență estraordinară, și o ambițiune de a se înălța în siera inteligenței române.

Dl Vincențiu Babeș imi împărtășește, că la an. 1844 a venit la universitatea din Pesta și dr. Atanasiu Șandor profesorul dela preparandă din Arad îl recomandase lui Teodor Pap, cantoriului, ca fostului discipul al seu, și Teodor Pap îl primi cu bucurie și numai decăt

il invită ca să locuască și mănânce la densus și să-l învețe limba germană. Teodor Pap — imi spune dl V. Babeș — eră nespus de diligenț în studiul limbei germane, și a conceput propusul ca să învețe cu densus și gimnasiul, și să depună esamene private; în acest mod T. Pap în 1844—1846 depune esamenele la gimnasiul luteranilor din Pesta și anume în tot anul câte din doue clase, și termină a 4 clasă gimna-

Teodor Pap.

sială. Babeș în 1846 începe studiile la universitate, în august 1846 se face jurat la tabla crăescă, trebuie înse să se întorcă la Arad ca ajutor la directoratul școlar districtual al Timișorii și în noiembrie substituit de profesor de preparandie în Arad, — dar Teodor Pap și după îndepărtarea acestui amic prețuit, nu se dă lenei, ci cu alți instructori însece clasele gimnasiale și se apucă și de studiile juridice, și după testimoniul ce mi-e la mână, T. Pap în 9 aug. 1850 depune examenul privat din studiile juridice din primul an la academia din Oradea-mare.

Teodor Pap — continuă dl Babeș — era un tânăr frumos, de statură naltă, îmbrăcat bine, și pentru smerenia sa față cu mai marii sei, și modestia sa față cu alții, era plăcut în societatea, în care se întorcea. El înclină spre o economie esemplară, așa încât deja în al treilea an al cantoratului său a economisat o sumă de 700—800 fl. m. c. din cari cam 500 fl. a depus la avocatul și compatriotul său G. Pomuț și acesta sumă a pierdut-o, deoarece acesta în vîră anului 1846 (când Babeș practica la densul) călătorind spre Oradea-mare, la Szolnok fu jăfuit și cădînd în concurs a trebuit să părăsească capitala; o altă sumă economisată T. Pap a împrumutat-o unui restaurant începător, carele în loc de camete, i-a trimis prînzul acasă, și din care, ambii se săturau bine.

Din aceea, că T. Pap s'a pus la studiile gimnasiale și juridice se vede, că nu a cugetat, ca să rămână tot cantor în Pesta. De acum îl aflăm pe carieră publică. După revoluțiune, Teodor Serb secretarul erarial din Buda, vestit ca român și ca funcționar public, fiind denumit ca comisar districtual pentru teritoriul Beinsului, a luat pe Teodor Pap cu sine la Beins. De aci Teodor Serb fu strămutat la Lugos ca președinte la tribunalul ces. reg. pentru Caraș și a dus pe Teodor Pap cu sine în Caraș. Teodor Pap cu decretul din 26 dec. 1850 nrul 108 fu denumit de cancelist la pretura (Bezirksgericht) din Oravița muntănă; era prin decretul din 30 iunie 1853 nrul 3077 fu denumit auscultant la tribunalul c. reg. din Lugos cu salariu de 300 fl. m. c. pe an, și aci a servit pînă în 1856, când a resignat de oficiu. Teodor Serb încă în 1883 fu strămutat tot în calitate de președinte la tribunalul c. reg. din Beciche-recul mare și astfel T. Pap remase fără de patronul său.

Să vedem acum cum a agonisit T. Pap binele său? El din salariu de 300 fl. m. c. și din vinetele din excursiuni oficiose, cari într'un an au putut să se redice pînă la alte 300 fl., trăind cu cumpet și fiind cruțător, pînă în 1856 când a resignat din oficiu, ș-a adunat de nou un capital mic. — Voiă să aibă o pozițiune independentă; avea un bold pentru de a-ș câștiga avuție, și pentru acesta s'a lăsat de oficiu ce-l împedea în toate acțiunile sale. Cu o minte ageră în combinările sale de speculațiuni, și cu noroc în întreprinderile sale din an în an agonisit avuție tot mai multă.

Lăsându-se în 1856 de oficiu, a intrat în companie cu avocatul Constantin Popescu din Lugos, au luat arenda regaliele din Lugos și au ținut-o pînă la 1862. — Încă în iunie 1859 s'a însurat cu Emilia, fata lui Iuon Brindusș magistrul de poștă din Chiseteu aprăpe de Lugos și Teodor Pap a început o întreprindere nouă în ortăcie cu socrul său, și a luat în arenda delă erariu dominiul Belinț și Șușanoveț. Unica fată din căsătorie și mai tîrziu în 1865 murindu-i soția Emilia, a adus la Belinț pe mamăsa ca să porțe grîgea pentru cele din lăintru ale casei, — și a început de a deschide casa sa pentru ospetți.

Dar încă în 1 sept. 1863 a luat singur delă erariu arenda dominiului Rekás și lesvin pînă la 1 oct. 1869. Considerând că teritoriile constăteau din 1793 jughere de arat și din 101 jughere pășiuine, — apoi arenda anuală făcea 6822 fl. 45 cr., — trebuie să admirăm priceperea și esperința sa; să admirăm activitatea sa pentru o întreprindere așa de grea, și după pățenia altora, așa de riscată. Dar lui T. Pap i-a călcat norocul pe urmă.

Aceste întreprinderi așa i-au sporit avuția, încât T. Pap în 20 febr. 1869 a cumpărat la licitațiune publică dominiul Checheș (Kékes) în comitatul Timișorii, dominiul ce era al familiei Nicolici. Ca econom deja practic, în Checheș a adus proprietatea sa la o înflorire și rentabilitate, cum nu era sub antecessorii sei; dar prin esemplul său, a îndemnat și pe locuitorii români din Checheș ca să chivernisescă mai cu rațiune și cu sporiu, și i-a îndreptat la o stare mai bună materială.

În Lugos ș-a cumpărat patru case, una sub nr. 77 delă familia Milencovici încă în 5 nov. 1867; nrul 78 și 79 le-a cumpărat la licitațiune în 29 nov. 1877. — Era acea de sub nr. 2 în 14 dec. 1886. În 8 nov. 1866 a cumpărat delă familia Milencovici și o parte — 60 de jughere — din dominiul Zsabar, și prețul realităților lui T. Pap se pune la 120, 130 de mii.

Teodor Pap în 1/13 iunie 1870 s'a însurat a doua oră cu vîduva lui Petru Răcz de Caransebeș, fost solgăbiru, — cu Ofelia născută Popovici, fata magistrei de poștă din Cacova lângă Oravița-muntănă, cu care a trăit în căsătorie fericită pînă la 29 sept. n. 1887, când cruda mîrte îl despărți de o inimă blîndă și de sufletul mîngăitor al său. Dar din căsătorie nu a ramas următor.

Trebuie să ating și de relațiunile mele cu densul. Nănașă pentru a doua căsătorie i-a fost ilustră dîmnă Ecaterina Mocioni, dar acesta neputînd a călători la Cacova, ca să-l cunune, m'a însărcinat pe mine, carele eram jude regesc la tribunalul din Oravița, ca să o substituiez la cucunie. — De aci T. Pap m'a considerat nu numai de amic, ci și de neam, căci în Caraș nu avea pe nimeni mai de aprăpe. Invidia lumii pentru avuția sa i-a căsunat multe necasuri și persecuțiuni, — și pe mine m'a aflat de un amic prob și de mîngăetorul și aperlătorul său. Din acesta causă încă în 1885 m'a însărcinat, ca să-i fac un proiect de testament, prin care să lase binele său de o fundațiune națională. Ce s'a ales cu acest testament, nu știu, căci cel din 26 sept. 1887 l'a dictat în resulfările din urmă ale vieții sale. Aceste sînt motivul, că în testamentul său a dispus stipendii și în favorea pruncilor și nepoților mei.

Teodor Pap cît numai a putut s'a retras delă lupte politice, ca să scape de neplăceri. Unii, cari așteptau, ca T. Pap, fiind că n'avea prunci, mai cu ușorătate să-și risipescă banii adunați, îl numerau între avari.

Teodor Pap s'a făcut membru fundator la Asociațiunea română de cultură din Arad, la societatea pentru fond de teatru român, și împreună cu mult stimata sa dîmnă la societatea Petru Maior din Buda-pesta, plătind câte 100 fl.; membru fundator al corului vocal din Lugos și câțiva ani președintele lui. Dar încă în viața sa a dat stipendiu unui jurist și ajutor de altor studenți.

Eră nencetat agonisitor și cruțător și-mi dicea: »că la mîrtea mea să rămână o fundațiune cît mai mărișoră.« Și a și ramas, după cum pot combină, o fundațiune de 60, pînă la 70 de mii de florini.

Eră un om rar, carele cu mare diligență s'a apucat, ca să-și câștige învățătura și avuție; eră un

român rar, carele agonisela sa a pus-o pe altarul culturii poporului seu!

Sufletul meu, ca al unui amic, al unui român, adeseori pribegéză la mormântul lui și i strigă: »Frate Teodore! dar ce te-ai grăbit aice?! Tu încă mai puteai, tu încă mai aveai să lucrezi și să mai aduni mult pentru o fundațiune națională, pentru vișul teu. Știu cine te-a grăbit! dar fi liniștit, căci ți-ai implinit cuvântul, ce l'ai dat in viață; și ți s'a implinit visul, pentru care ai lucrat o viață! Fapta ta e frumoasă și măreță, și-ți va păstră memoria piă in inima acelora, cari se vor împărtași din sudorea feței tale; și memoria eternă la poporul român, căci ai pus sporul mânilor tale pe altarul culturii, vieții naționale a lui. Eță îți dic și eu: »Fie-ți țerina ușoră!«

At. Marienescu.

La poesie!

Straiu lin țesut din fire de simțuri nevedute,
Ce farmec dai iubirii și naști idei pierdute; —
Așă de nemilôsă ești pentru viața mea,
Tu ce-mi resai din neguri o negurôsă stea.

Nu vrâu mai mult cu tine să-mi stêmper setea vieții,
Din frate ce-ți fusese în zilele junetii,
Ađi vrâu a tale fibre din suflet să le taiu,
Stârpindu-ți rădăcina, uitării să me dai.

De-i fi adânc plântată in inimă și 'n minte,
De n'oi puté să spulber memoriile-ți sfinte,
Voi scôte in mânie din piept inima mea
Și 'n mii bucăți sfarmată la vânturi o voi da.

Nu-mi trebuie mărire, nici glorie, nici nume,
Căci toate sânt nimica, trist ochiului din lume; —
Ce-am đis ție odată, ađi voi ca să desđic;
Decât o notă mórta, mai bine un nimic.

Ș-o să m'arunc in brațe-ți o, dulce vecinicie,
Tu ce ești lumii mórta și morților ești vie;
Norocul orb din viață cu brațul seu aveam,
Me-aștepte ori să ducă . . . liniștea dec'o am.

De-asupra liniștirii tronă-va fericirea
Ș-a sufletului corde cântă-vor nemurirea,
C'un glas fără de sunet, c'un sunet făr de glas . . .
De ađi pentru durere accent nu mi-a rămas.

Să tacă desperarea, să nu dau glas iubirii,
Durerea mea să tacă ș-aripa 'ntipuirii
S'o taiu? O! nu se pôte, e un ce dureros
Când me gândesc la tine, oh ângere frumos.

In tine mai cred astăđi, divină poesie,
Isvorul mângăerii și dulcea-mi veselie,
Pe lumea de mizerii făr tine ce-oi avé,
Tu, ce resai din neguri ca o cerescă stea?!

Nutri-te-voi pururea cu sângele-mi din vine,
In zile de nevoie ca 'n zilele senine,
A-ți smulge rădăcina din suflet n'o mai pot,
Tu ești a mea viață in toate și in tot.

Er decă tu me mistui și-mi scurți firul vieții,
Visând mere de aur pe arborul tristeții,
Nu pot să-ți fac un capăt, nu, căci me stăpânești,
Sub straiul teu de ghiață cu ochii-ți ângerești.

Traian H. Pop.

Bate la ușe.

— Novelă, de Carmen Sylva. —

(Urmare.)

Burkhard ađi zgomotul in casă, alergăturile pripite; ađi apoi pasurile măsurate ale bărbatilor, cari păreau că trec cu o sarcină pe lângă ușa lui și șoptiau intre olaltă. N'avea inima să iesă din odaie, nici să sune; incepù deci să se imbrace, ceea ce făcea in totdeauna cu o minuțiosă scrupulositate. Ađi mișcările îi erau incete, ca și când de odată ar fi imbêtrănit. Apa nu eră destul de rece spre a-i recori capul și fruntea, spre a-i scôte durerea fierbinte din temple. Baia nu-l recori și apele mirositoare, cu care își parfuma barba, îi erau nesuferite ađi. Se aruncă intr'un jeț incepând să-și curățe și să-și neteđescă unghiile și totă mândria i se impotriviă in contra poziției care o avea față cu nevastă-sa. Leonia il nimicnicise, Leonia îi implântase cu sânge rece un oțel in piept și nici nu intindea mâna după rana sângerândă . . . De mult o șciea că n'avea inimă. Ceealaltă avea inimă, ea murise pentru el. Ea il iubise. Tôte gândurile rele se deșteptau in el; furiile care-l goniau, se numiau: ura, neincrederea, recela, ingrătitudinea, și il alungau inaintea lor ca pe o frunză. Eră căđut fără milă in puterea lor. Orestul cel modern nu cunoșce nici un oracol, nici un templu in care să găsescă scăpare, și totă șciința lui innaltă nu-i goneșce furiile de pe prag. Dar precum celui antic cerul milostiv, dă și Orestului modern farmecul etern al femeii, și de aceea se deschise acum ușa lui Burkhard și in ea zări incununată de lumina sorelui care străbătea prin nori, ceea-ce sperase, dorise, ceruse ca un vis nerealizabil și in sfêrșit alungat: pe Leonia, in rochia ei albă de diminetă, incungiurată ca de o aureolă de rađele pèrului ei auriu, in brațe țind pe copilul cel frumos cu ochii tatălui! Și inainte de a se puté sculă, il și avea pe genuchi, er ea ingenuchiă inaintea lor, arătând copilului cum să vire lanțul dela ceasornicul lui papa in gură, să ție tic-tacul lui papa la ureche.

— Spune, Burkhard, nu e incântător? Uite ce gropițe și ce obrăjior, uite când indoiie brațul remăne o găurice la cot și când strînge pumnul, patru gropițe pe mână. Deseră trebuie să-l veđi in baie! Acum nu te-am putut așteptă, eram pré flămândi, tocmai fac un pat mic, ca să-l pun lângă patul meu, și nimeni n'are voe să-l hrănescă decât mine. Uite-te! Uite-te! Dómne, ce frumos e copilul! Tic-tac, Baldo! Acum vré fórfecile. Ore ce trebuie să faci ca să nu plângă un copil, când cere ce nu-i poți da?

Astfel vorbiă intr'una. Peste fața serioasă a lui Burkhard se iviă din când in când un zîmbet, ba chiar odată indrăzni să se uite la Leonia. Ea se făcù că nu vede, nu părea că se gândeșce la altceva decât numai la copil. Odată își apropiă Burkhard buzele de copil, atingându-i pèrul cel creț, ca și când s'ar teme să-l iubescă fiind Leonia de față.

— Ei, așă nu trebuie sărutat, strigă ea, uite aici și aici și încă aici; și-i dete mânuțele, picio-rusele și cefa de sărutat.

— Ce frumos miröse! Er copilul ridea, căci îi ghidiliă barba.

Leonia ađi dricul și pasurile in pietrișul umed, și se puse să vorbescă și mai dinadins despre copil. Dar tocmai, când ducea sicriul, Burkhard întorse capul spre ferestă și se făcù alb ca mórtea.

— Am purtat grijă de toate, đise Leonia iute, pe tine nu cade nici o umbră de prepus.

Până la cea din urmă picătură trebuia să golescă Burkhard paharul amar al injosirii. Ea voia

să-i ajute, voiă să-i ușureze toate; nici o muștrare, nici o tânguire. Dar chiar tăcerea ei îi arată depărtarea dintre ei doi. Fără ângerașul trimis din cer, viața ar fi fost de nesuferit. Îndată ce nu vorbeau despre copil, cădeau într'o tăcere sfioasă, care îi apăsă pe amândoi. Când ținea el că se duce, îl lăsă să se ducă în tăcere, fără a întreba: »când te întorci?« Nu-i mai ieșea înainte când venia acasă, fără ca ea ănsăși să-și dea seama de această schimbare, căci de altminteri căută să-și aducă aminte cum fusesse mai înainte, ca să n'o găsescă mai rece acum. Toate ajunseră a fi grele, nimic nu mergea dela sine, afară numai de îngrijirea copilului. Singure instinctele de mamă se deșteptaseră cu deseversire în ea. El era plin de atenții delicate pentru ea, dar o temă sfioasă îl împiedecă să-i facă ori-ce desmierdare. Ei îi era temă să nu-i fie neplăcută și își dedia totă osteneala d'a părē rece.

Resonanța se spărsese, de aceea nu mai putea fi nici o armonie în căsătoria lor, fiecare atingere a strunelor, fie chiar de mâna cea mai gingașă, sună aspru și fals, ăr lucrul în veci negrăit între ei țesea un vâl din ce în ce mai adânc, prin care vorbele și privirile le deveniau neînțelese.

II.

Baldo.

»Burkhard! Burkhard! vino iute! s'a sculat singur și a făcut primul pas!« strigă Leonia sburând de alungul scărilor până în odaia bărbatului ei, care ședea acum singur, căci îl supără să dormă cu un copil mic, ăr Leonia țisesse că acum voiă să fie cu totul mamă, fiind că îi dăduse cerul voia, ba chiar datoria. Era roșie de escitare, că un copil pōte face pasuri, și Burkhard se grăbi să privească și el minunea. Pe Leonia o cuprinse mirarea, că el nu se turbură atâta. În genere incetul cu incetul pierduse cheia inimii lui. Ea încă n'o simțea, în iubirea cea nemărginită și pătimașă ce o avea pentru copil. I se părea, că acum Burkhard era pe deplin fericit, de ore ce îi era dorul împlinit; i se părea că cumpărase fericirea lui prin acțiunea ei marinimōsă. El inse nu se bucură. Copilul îi era ca o vecinică muștrare. Se gândia că ar fi putut uită pe Maria și totă noptea aceea, decă copilul nu i-ar fi amintit-o într'una și decă asemănarea lui cu mama n'ar fi crescut din ții în ții. Și apoi era gelos de iubirea Leoniei pentru copil, în care se concentră totă natura ei, puternică și întregă. »Nu m'a iubit nici odată« îi trecu de o mie de ori prin gând, o trăsătură amară se săpă în giurul gurei lui și ochii se umpleau de durere. Această espresie o irită pe Leonia, și o făcea nerăbdătoare. »Acum ăr o jelușce pe dēnsa«, se gândia, »pe când are aici ce era mai bun în ea, căci la urma urmelor tot nu era decăt o femeie perdută.« Și când îi era lui mai dor după o desmierdare, ea înghețā și se gândia la umbra celei mōrte, care tocmai în minutul acela era departe de sufletul lui.

El își aducea aminte de iubirea e de mirēsă, de supunerea mișcătoare, cu care voiă să-l facă să uite că nu-i dăduse un copil, își aducea aminte de invinovățirile ei cele amare, pe când el tocmai era să-i mărturisescă infidelitatea lui. Și acum se făcuse atāt de mândră, i se părea chiar semētă, se putea lipsi atāt de lesne de el, căci la copil se gândia. »E al meu, al meu propriu, ca și când l'aș fi născut eu«, era gândul înfocat de care era cuprinsă. ăr el ținea »Mama« și »Ta« și »Baie«, numia baie tot riul și toate părăele. Prē era drăgălaș! De aci înainte toate mergeau iute, în tot momentul invēțā un cuvēt nou, făcea un pas mai mult. Ea se ocupā într'una, ba chiar cu mult prē mult de copil și nu știea, că e primej-

dios să incarce prē tare o minte fragedă. La un an și jumētate vorbea mult și deslușit, și în curēnd glasul lui resună prin totă casa. Burkhard vedea că se șoptiau multe despre copilul care avea ochii lui. Leonia nu simțea nimic în fericirea ei nemărginită. »Ah, Burkhard«, țise ea, »cine ar fi crețut că viața noastră va mai fi atāt de frumoșă? Acum nu ne mai lipseșce nimic!« El voiă să-i respundă: »Tu-mi lipseșce în totdeuna«, dar se gândia, că nu mai are dreptul să-i vorbească astfel, și tăcea. Tăcerea lui o mirā, și în gândul ei își ținea că e nerecunoscător.

Copilul deveni în curēnd idolul casei întregi, totă viața se întocmia după el, și tot ce nu sta în legătură cu el, toți străinii, toate visitele erau o supărare. Inse natura stranie a lui Baldo nu putea fi stricatā, căci avea în totdeuna mai mult de dat decăt de luat, atāt de mare era comēra de iubire a sufletului seu.

— Și țici că m'ai găsit într'o flōre, mamă? În care flōre? Arată-mi-o.

— A trecut flōrea, copile!

— Și un ânger m'a culcat în ea? Dar de unde m'a adus ângerul?

— Mi se pare din cer, dar atunci nu puteai să vorbeșci încă și n'ai putut să-mi spui, de unde viniai.

— Bine, n'ai întrebat pe ânger?

— I-am vēțut numai vērful aripelor, când se întorcea ăr spre cer.

— Și ai șciut îndată că era pentru tine?

— O da! îndată! Nu erai în grădina mea?

— S'a bucurat și papa?

Sângele nāvāli prin pelița străveție a Leoniei: — Și încă cum s'a bucurat! Căci noi ne rugam în toate țilele la Dumnezeu să ne trimită un copil.

Burkhard auzi această convorbire, pe când părea adâncit într'o gazetă cu care se aședase după dejun lângă sobă. Leonia ședea lângă vērtețnița de tors, și roțița se învertia mereu; numai la respunsul din urmă i se rupse firul, și ea se plecā să-l prință ărăș cu un cârlig de argint.

— Atunci să-l rugăm în toate țilele să-mi trimită frați și surori mici, alți copii au și frate și soră. De astă dată o privire pripitā se furișā între cei doi soți, și Leonia oftă. — »Dar nu ești tu destul de vesel? N'ai căruța cu caprele și calul cel mic și iepurașii și cățelul cel mare — și tot nu ești mulțămit?«

Copilul se gândi un moment, pe când ochii i se făcurā și mai albaștri închiși.

— Da, — țise într'un târțiu, — sânt vesel. Numai de-aș putē da și altora din bucuria mea, să fie mai mulți ămeni veseli!

Din țiuva aceea Leonia îl luā prin casele celor săraci, acolo își putea dărui jucăriile și rochițele; ăr ămenii incetară a scorni vorbe asupra lui, căci când intrā la ei, era ca un trimis din cer, cu pērul lui auriu și cu glasul lui cel dulce. Și știea să cante cu glas limpede și curat ca un clopoțel și Leonia cantā cu el împreună.

»Concertul meu de sēră« ținea Burkhard. ăr când băețelul eșia cālare cu tatāl seu și mergea ca vētul, încāt îi sburā pērul, toți ămenii eșiau în pragul ușii și se bucurau de frumoșa priveșce: bărbatul arătos, iubit de toți, cu frumosul băiat, urmați de doi câni voinici.

Leonia nu voiă să lase pe nimeni să nvețe pe copil. Ea singurā îi dedia lecții, cu multă pricepere, și era umită de ușurința lui de a înțelege. Nimic nu-i venia greu, și chiar acesta o indemnā să-l înainteze mai iute de cum ar fi fost bine pentru un copil de șese ani. Odată făcū un examen înainte a doi ămeni pricepuți în ale școlelor, fiind că îi era tot temă că-l invēțā prē puțin. Profesorii se mirară

de responsurile lui Baldo, totdeodată inse sfătuiră pe mama pré zelósa să nu incarce frageda inteligentă, ca să n'o oboséscă. Leonia se uită cu mirare la cei invéțați. Pré încârcat? Nici nu se gândise la așa ceva. Ea voiă să-l facă cel puțin cu mintea copilul ei, duh din duhul ei, și intru acésta isbutise până la un punct. Dar tot remânea de altminteri ângerașul cu lumina mamei celei mórte, revérsată peste tótă infățișarea lui, încât ómenii îl gâsiau órecum instrâinat de pâmênt și diceau: »Se vede că nu e copilul mamei. Ar fi devenit mai tare și mai pâmêntesc.«

(Va urmá.)

Fericirea.

vorbă-i fericirea,
Ea nu 'nséamnă nimic;
In van in tótă firea
O cată mare, mic.

Cuvênt rostit să 'ncânte
Pe bietul muritor
Și vecinic să frâmânte
Gândirea tuturor!

Smara.

Francillon.

— Comedie in 3 acte de A. Dumas fiul. —

(Urmare.)

Scena VII.

Lucian, Marchisul, apoi Henri, Stanislas, Teresa.

(Marchisul vré să vorbescă cu Lucian, care-l opreșce.)

Lucian. Imi dai voe, tată. (Se duce la telefon, unde bate și se întorce la tatăl seu. In momentul când vré să vorbescă, se sună la telefon.) Me iértă, tată! (Se duce la telefon.)

Marchisul. Pentru asta m'ai chemat?

Lucian. Iértă-me, tată, sânt cam turburat. — (Vorbind la telefon.) Hallo! Hallo! Da, in legătură cu dl Gandonot notar, strada Berlinului Nr. 91.

Marchisul. Dl de Symeux mi-a spus lucrul in câteva cuvinte. Te-a prins, cum dicea servitorul teu, care trebuie să fie un șiret și jumătate.

Lucian. Décă ar fi numai atâta.

Marchisul. Dar ce mai e? (Clopoșel la telefon. Intră Stanislas și Henri in vreme ce Lucian se duce la telefon.)

Lucian. Me iértă, tată. — Dta ești dle Gandonot?

Stanislas. Dar ce l'a apucat?

Lucian. Nu? Dar cine ești dta? Ajutorul seu? Bine. Eu sânt dl de Riverolles, rógă pe dl Gandonot, decă se întorce inainte de cinci césuri, să trecă pe la mine Multămesec dle. (Plécă dela telefon.)

Teresa. (Intrând.) Auș că Francina a plecat cu Aneta la ghiață. Dar, când vream să plec, Elisa mi-a făcut niște semne și m'a rugat să o aștept și să vorbesc cu dnu. Ce s'a întâmplat?

Lucian. Prietena dtale, dna de Riverolles, eri, după ce ai plecat dta . . . îți aduci aminte ce necăjită eră? . . .

Teresa. De aceea am venit asă de diminéță, asă i-am fâgăduit.

Lucian. După ce ai plecat dta, vedënd că vreu să ies, mi-a făcut o scenă de gelosie fără cuvênt și m'a amenințat că, decă

Marchisul. Décă?

Lucian. Décă va aslá cumva, că o inșel, me va inșelá și ea. Eu am ris, bine înțeles. Dênsa s'a luat după mine, m'a urmat la balul operii, fără să bânuesc ceva, de acolo la Maison d'or, insoțită de un domn, al cărui nume nu vrea să-l spue ș-a cărui amantă, mi-a spus-o in față, că a fost. Écă, ce s'a întâmplat. Am cređut o clipă. că a vrut să facă o glumă cu Henri, or cu Stanislas; dar nici tu Henri, nici tu Stanislas, n'ați fost cu contesa?

Stanislas. Nu, dar o fi fost cu Carillac.

Lucian. Sânt incredințat, că nu e Carillac. Peel nu l'am mai chemat. Nu vreu să fie și el amestecat; am cuvintele mele, pe care vi le voi spunemai târđiu. N'avem taine unii pentru alții și me incred in voi, cum ve incredeți și voi in mine. Astfel s'au petrecut lucrurile. tată; dta ce cređi după asta? . . .

Marchisul. Cred că e cumplit, că e impotriva dreptei judecăți, fără înțeles. . . . și cu putință. Dintr'o sută de femei îndrăgostite, 40 spun bărbatului, pe care-l iubesc, ce ț-a spus ție nevêstata: »De te-aș prinde, că ai amantă, mi-aș găsi și eu un amant.« Douedeci dic: »De me vei inșelá, să șcii, că plec din casă și nu me mai veđi.« 15 dic: »De m'ai inșelá cu altă femeie, te-aș omori, or m'aș omori; or te-aș omori și pe urmă m'aș omori și eu.«

Teresa. Dar cealalte?

Marchisul. Cealalte nu dic nimic; dar sânt cele mai de temut: ele își păstrează felurimi de mijlóce de resbunare or de lovire. Acum, câte vor fi dintre ele care fac ceea ce dic, că vor face, aceea e altă socotélá!

Teresa. Și Francina n'a făcut ce a spus bărbatului seu că va face! Șcii, ce-mi spunea și mie eri, chiar aici, asupra acestuiaș lucru. Femeia, care vorbiá in așa chip, n'a sevêșit faptul, de care e invinovătită, de care se invinovățeșce singură, ve incredintez.

Lucian. Dar nu m'ai inșciințat chiar dta, că e in stare să facă vr'o nebunie? Ei, a făcut-o. Chiar când lumea intrégă m'ar incredintă, că dna de Riverolles e nevinovată — nevinovăție in care nimeni n'are interes mai mare decât mine să credă — la ce m'ar slugi acésta incredintare, pe câtă vreme nu se va găsi mijlocul să mi-o dovedescă ea ênsăși? Și cum ar puté, să mi-o dovedescă? Nu mai póte. Nu se mai póte da inapoi. M'a amenințat odată ș-apoi vine și-mi spune: »Mi-am indeplinit amenințarea.« Cine ție pârtaș? Un necunoscut Unde e? Nu șcii; cum vrei să alli adevêrul? Să dicem, că tăgădueșce acum ce a mărturisit întei; ce mi-ar dovedi mie că acum spune drept? Unde să găsești pe necunoscut și să-l intrebi? Și decă l'ai găsi, ca prin minune, cum să-l silești să spue ce șcie, ce a făcut? Nu va spune nimic, va chezáșui 'onórea unei femei intr'o asemenea impregiurare, căci acésta e datoría cea mai elementară a unui om, care șcie cum să se póte.

Teresa. Când ve spui eu, că nu trebuie să ve intreceți cu femeia in viclesug! Francina v'a spulberat dintr'odată tóte planurile și tóte socotelele dv.

Stanislas. Adevêrul e, că bine ne-a jucat!

Lucian. Asă? İți place dtale? İți multămesec.

Stanislas. Ei, și nu te supêrá asă, nu te supêrá; ce, e vina mea?

Lucian. Intrébă pe Henri, care a auđit inceputul convorbirii mele cu contesa; intrébă-l pe el, decă avea infătoșarea unei persóne, care glumeșce.

Henri. Ba đeu nu; párea fórté sinceră; dar și eu, tot ca dna Smith, mi-aș pune capul că dna de Riverolles nu a făcut nimic impotriva bunei cuviințe.

Lucian. (Lui Stanislas.) Dar tu, ce cređi?

Stanislas. Montaigne ar fi dis : »Ştiu eu!« şi Rabelais : »Pôte...« Mie, ... nu-mi vine nici mie să cred, că dna de Riverolles a făcut ce a dis : dar nu m'aş prinde nici odată, că o femeie e nevinovată or că e vinovată. Ştii, acesta e un joc, în care şi dracului i e frică să se amestece.

Lucian. Are dreptate Stanislas. Or cât de şirătă ar fi o femeie, sânt lucruri pe care nu le-ar pute născoci, cuvinte şi accente, pe care nu le găseşte decât în amintirea unui fapt întemplat, mai cu semă când e femeie din lumea noastră. — Că a eşit singură, nici că mai e vorbă, se ştie : că s'a dus la halul operei, s'a dus, nu mai e nici o indoielă ; că a mâncat la Maison d'or cu un bărbat, pe care nu-l cunoaştem nici unul dintre noi, nici chiar dâna, pôte, a mâncat. Când i-am dis să-mi jure pe onóre, mi-a jnrat pe onóre şi aşă de fără ocol, încât nu mai vedeam înaintea ochilor şi gândiam, că am să sâr s'o omor. Deci, tot ce mi-a spus contesa, e sigur şi întocmai aşă ; vré să o cređ, ei, écă o cređ şi me opresc aci.

Marchisul. Ei, şi? ...

Lucian. Şi? ... or dna de Riverolles imi va vedí chiar ađi şi înaintea dv. tuturor, într'un chip, care să nu mai lase nici o indoielă, că n'a făcut nimic din cele ce dice că a făcut, or re vom despărţi îndată. Am chemat prin telefon pe notarul meu şi te-am rugat şi pe dta, tată, să vii. fără întârziere, înteu ca să-ţi spui ce se petrece şi acum ca să te rog să insoţeşti pe contesa până la Nisa şi să o laşi la părinţii sei, cărora le-a şi scris, că va veni. Să plece, decă vré să plece!

Marchisul. Bine! Dar notarul ce amestec are?

Lucian. Vreu să despărta hotărit averea fiecăruia din noi. Nu vreu, firesce, să opresc nimic din ce este al dnei de Riverolles şi a cărei avere e tot cât a mea. Intei despărţirea averei şi pe urmă a noastră, şi améndoue cât se va pute mai curénd.

Marchisul. Unde am cetit eu o istorie în felul istoriei tale? ... Ah! În viaţa femeilor galante de Brantôme. Un sire de Pontamafrel, insurat cu o damă cinstită şi frumoasă, cređu de cuviinţă, tot ca şi tine, în vreme ce ea îşi îndeplinea cu vrednicie slujba aşă de firească şi de respectabilă de doică, să-şi mai trecă vremea cu o slujnică a ei. Dama află, nu dise nici cărc şi lăptă pe moştenitorul bărbatului seu, îl înţarcă, după care dete întâlnire scutierului bărbatului ei şi veni îndată să spuie stăpânului seu — şi trădător — acesta e cuvântul lui Brantôme, ce făcuse, adăogându-i cuvintele următoare : »Dle, acum sântem răfuiţi!«

Lucian. Şi ce făcu seniorul de Pontamafrel?

Marchisul. Brantôme dice, că audind aşă, dise jelindu-se : »Aşă-mi trebuie, căci am dat Agarii locul Sarei, fără să am cuvintele puternice ale lui Avram.« Se rugă de rege, care-i datoría o răsplată pentru nişte isprăvi în luptă, să-i inobileze scutierul, pentru ca nu cumva un om de rénd să fi beut din paharul lui ; după aceea înarmă pentru nobilul cel nou 50 de ómeni şi-l trimise să se lupte cu Turcii, într'una din care lupte tinérul cavaler fu lovit în piept de o lance, cum trebuia să facă un om, care primise nişte aşă de mari favoruri dela o damă şi dela un rege.

Lucian. Şi pe urmă?

Marchisul. Pe urmă seniorul de Pontamafrel aşteptă vremea trebuinciosă cât să fie incredinţat că copilul scutierului nu se va strecură, prin răsburarea chiar legiută a nevastii, în cea mai de sus nobilime a Franţei. Apoi, după ce se implini vremea, făcu un dar bogat nevasti-şi şi îi ceru iertare în genuchi pentru necinstea ce îi făcuse, şi ea să pue capét or-cărei neînţelegeri de asemenea soiu, îi

născu trei copii, pe cari dâna îi lăptă, cum făcuse cu cel dintei, fără ca seniorul de Pontamafrel să mai cate să se dea desfătărilor neorénduite şi oprite de lege. Doi dintre copii furé băeţi şi se făcură căpitani viteji, ér fata, care fu stariţă, muri aşă de sfântă, încât nu mai remase nici urmă în amintirea lui Ddeu de abaterea ce făcuse soţia dela una dintre cele dintei porunci.

Lucian. Istoria e frumoasă, tată, dar alte vremuri, alte obiceiuri,

Marchisul. Nu sânt alte vremuri, nu sânt alte obiceiuri, domnule, mai cu semă pentru ómenii din némul nostru! Fă ce eşti dator să faci, întemple-se ce s'ar întemplă, cu acesta poţi trece prin toate vremurile şi pune pept tuturor obiceiurilor. De când te ascult, nu te aud vorbind decât de răsburările norămi, de greşela căreia totă lumea se indoişce şi nu dici nimic de greşela dtale, a dtale, de care sântem incredinţati cu toţii. Şi cu toate acestea n'ar fi reuşă vorbeşti şi de acesta. Decă te-ai fi purtat cum trebuie, n'am fi ajuns să stringem un congres ca la Viena, în care să desbatem decă onórea ă-a fost or nu ştirbită. Un gentilom când jură în faţa lui Ddeu unei fete cinstite, alésă dintre cele de rangul seu, cum e nevêsta dtale, potrivită cu el la naşcere şi la avere, şi care n'a făcut, când a luat-o nici negoţ de bani nici socotelă de deşertăciune, când un gentilom a jurat acestei fete să o ocrotéscă şi să-i păstreze credinţă, nici o făgăduielă de mâncare la Maison d'or, or cât de sfântă ar fi acea făgăduelă, nu pôte să-l deslege de jurământul seu. Nu ne potrivim la părere, imi pare reu pentru dta şi chiar pentru mine, care pot fi bănuít, fiindu-ţi tată, că ă-am dat pilde rele, ceea ce nu e adevérat. Fata care ă-a fost incredinţată şi care nu şciea nimic dintr'ale vieţii, o puteai face să fie după voe-ţi. ă-a plăcut să-i istorişcei nebuniile dtale de flăcău, să-i spui femeile, care ă-au fost amante, să o duci prin toate birturile şi locurile de petrecere cu nume reu şi indoielnic, unde se putea întâlni cu nişte fiinţe, ce nici trebuia să bănuiescă că sânt pe lume. Nu te miră deci că în điuva, în care află că o înşelă şi în care vré să-şi resbune, îi trece prin mînte un gând de femeie desfrănată. Nădăduesc, cred, că ceea ce ă-a spus dna de Riverolles nu e adevérat şi că vré numai să-ţi dea o lecţie bună şi aspră ; dar decă cumva e adevérat, eşti vrednic să păţi aşă, ca şi sirele de Pontamafrel şi nu-ţi remâne alt decât să faci ca dânsul. Du-te de cumpără de 25.000 de lei dantele cu dna Smith, ca să nu te pré înşele negustorul şi pune-le la piciórele nevasti-ţi, dicédu-i : »Nu cred nimic din cele ce ai spus şi écă ă-am adus ce-ţi trebuie ca să faci rochia de botze a viitorului nostru copil,« şi în şese luni cel mult să-l şi botezăm. Nu dic bine, dnă? aşă e dlor?

Teresa. Aurită-ţi fu gura, dle marchis.

Henri. Ne invoim cu toţii, nu e aşă Stanislas?

Stanislas. Nici că mai e vorbă!

Lucian. Ve fôrte mulţămesc, dlor. Pôte că m'aş invoí şi eu, decă ar fi numai ómeni deştepti în lume, ca să ve susţie părerea, dar sânt pré mulţi neghiobi.

Marchisul. (Dând din umeri.) Aşă e, ba chiar mai totdeuna e unul mai mult de cât cređi. (Lucian sună.) La ce mai suni?

Lucian. O să plec ; am să me duc undeva. (Lui Celestin, care vine.) Trăsura e jos?

Celestin. Da, dle conte.

Lucian. Dă-mi pălăria. (Celestin o dă şi ese.)!

Marchisul. Find că vreu să-mi sărut fata, care e dusă cu nevêstă-ta, le vom aşteptă făcând un whist.

Teresa. Nici nu me duc până nu voi vedé pe Francina.

Lucian. Me iertă, tată, dar vream să rog pe Henri să se ducă undeva în locul meu.

Marchisul. Bine; vom jucă cu un mort.

Lucian. Veți că o s'am trebă și cu Stanislas.

Teresa. Atunci vom face un pichet, dle marchis.

Marchisul. Fie și pichet. (Lui Lucian.) Pune să ne ațite focul și trimite-ne pezmeți și maderă.

Lucian. (Eșind.) Me întorc îndată.

Marchisul. Du-te, du-te, aerul îți va face bine. (Henri și Stanislas es după ce au salutat pe marchis și i-au dat mâna. Marchisul dă cărțile. Celestin ațită focul, alt servitor aduce o tavă.)

Marchisul. (Teresei.) Dragă baronă, dta ai să ne afli adevărul adevărat.

Teresa. Numai la acesta me gândesc.

Marchisul. Până atunci vrei să-ți spui eu părerea mea asupra lui fiu-meu? E un fléc! Am o șaispreșecime maior și 14 de as.

(Sfârșitul act. II.)

(Va urmă.)

Dumitru Stăncescu.

Să dormim noaptea cu ferestrele deschise.

Profesorul dr. Reclam din Lipsca scrie în privința acesta următoarele:

Cu nedrept se crede în popor, că nu este bine, ba chiar periculos, a dormi cu ferestrele deschise și cumcă peste tot aerul de noapte este stricăcios. Curentele de aer în timpul nopții sunt stricăcioase numai în regiunile acelea, unde terenul este mlășcinos, fiind că eșalațiunile periculoase sănătății se ridică în aer tocmai în timpul nopții. În regiuni unde pământul este uscat, pe munți și etagele de sus ale edificiilor, tocmai din contră aerul în decursul nopții este mai curat și mai sănătos, ca în decursul zilei.

Cine vré să-și introducă în odăile sale prin ferestrele deschise acest aer, are să urmeze în modul următor: decă i stă la dispozițiune afară de odaia de dormit, încă și o altă odaiă, care în decursul nopții rămâne nelocuită, să deschidă ușa în ambele aceste odăi și să lase în odaia a doua amăsurat temperaturii anutimpului un geam séu doue, séu în decursul lunelor celor calde din véră tóte geamurile de sus și de jos deschise. Cine are înse o singură odaiă de dormit, fără altă odaiă laterală, să deschidă un geam de sus dela o ferestă (care este cât se póte de depărtată dela locul unde se află patul) și să-l lase crepat, puind între crucea ferestrei și ferestă un dop de plută. În această pozițiune se ficséză geamul deschis legându-l cu un șiret de celalalt pentru ca să nu se deschidă mai tare în decursul nopții și să rămână numai o crepătură pentru circularea aerului; în fine se lasă gialusiile în jos. Astfel se premeșce în decursul întregii nopți aerul și se echilibreză temperatura lui. Într'un astfel de aer rece și curat somnul este cu mult mai sănătos și dimineța se simte omul cu mult mai puternic, ca într'un local închis și plin de aer vițios. Véră când dormi cu ferestrele deschise, când te deștepți dimineța, simți mai multă poftă le lucru și ostenéla nu te copleșeșce atât de ușor.

Mai are și alt avantaju deschiderea geamurilor de sus. Nu numai că se primeșce mai iute aerul din odaiă, dar nu mai sântem espuși atât de mult consecințelor rele ale curentului din aer. De curent n'avem să ne temem, decă nu sântem nădușiți, căci

nici odată nu produce bóle; pentru persóne sănătóse și nu pré delicate și clocite, curentul nu este nici pe departe atât de stricăcios, ca aerul stricat dintr'o odaiă, unde nu este curent. Frica de curent s'a lăjit printre ómeni, fără să fie motivată și la unele persóne a ajuns până a fi ridiculă.

M. R.

Doine din Ardeal.

XII.

Săracu bădița meu,
Câte-aude câte vede,
El nimica nu mai crede,
Câte spui cu gura mea,
Tóte țice că-s așa.
Nu te teme bade, nu,
Că cu nime nu-mi fac trebă,
Numa de nu mi-i de grabă,
Cu nime nu me iubesc,
Numa când nu me 'ntélnesc.

XIII.

De-ai fi lună grăitóre,
Precum ești de mergătóre,
Eu lună te-aș întrebă,
N'ai vėđut pe bădița?
— Ba póte că l'am vėđut
Pe ritu cu érba mare,
Tot negru de supėrare
Și pe ritu negreblat,
Tot negru de supėrat.

XIV.

Pénă galbénă 'n căruță
Ș-o cuprins badea drăguță,
Pénă galbénă 'n hinteu
Ș-o cuprins în butul meu,
Pénă galbénă 'n telégă
Ș-o cuprins și nu i dragă,
De-ar avé badea o sută,
Tot pe mine nu me uită;
De-ar avé badea o mie,
N'are dragă ca pe mine.

XV.

Mi-a spus astăți vecinu,
Că imi zace bădițu,
Nu șciu réndu cum mi-oi face,
Să me duc să-l vėd cum zace,
Nu șciu cum mi-oi face vreme,
Să me duc în țirgurele
Și să-i cumpėr lecurile,
Din trei pomi trei rămurele,
Să le pui séra la stele,
Diminéța la recóre,
Séra la apus de sóre,
Să-l pui pe badea 'n picióre.

XVI.

Ochii și sprincenele,
Alea fac greșelele,
De n'ar fi ochi și sprincene,
În lume n'ar fi greșele,
Pentru ochi ca murea cóptă,
Încungiur pădurea tótă,
Pentru ochi c'a mândrei mele,
Încungiurá-aș pădurele.

Mariți L. Pușcariu.

Adunarea din Lugos

a Societății pentru fond de teatru român.

Românii din părțile banatice pregătesc o serbătoare culturală. Societatea întemeiată ca să adune un fond pentru înființarea unui teatru național românesc va ține adunarea sa generală în anul acesta la Lugos, care este cel mai puternic centru de cultură al fraților noștri din acelea părți.

Inteligența română din Lugos, totdeauna la înălțimea misiunii sale, a luat și de astădată de cu bun timp măsuri, ca această solenitate să fie vrednică de prestigiul lugoșenilor și, decât se poate, să intrăcă toate adunările de pân' acum ale acestei Societăți.

Din motivul acesta, clasa inteligentă a atras în cercurile sale și poporul și toți s'au intrunit într'un cuget și-o simțire să contribuie din toate puterile la această sublimă manifestațiune, care celor adunați le va produce momente d'o năltă plăcere și va probă de nou tuturora, că noi românii suntem un element de cultură.

Se va arangia representațiune teatrală, concert, bal, banchet și-o emulațiune a corurilor vocale din popor.

Vor fi foarte frumoase de sigur manifestațiunile artistice ale clasei inteligente și nici o inimă nu va rămâne ca să nu tremure de bucurie; dar culmea entuziasmului are să fie momentul, când corurile vocale din popor vor intona primul acord.

Acesta va resună falnic și vântul îl va duce pe aripele sale 'n depărtare, vestind tuturora, că poporul român este un popor capabil de progres.

Și acesta va umple de mândrie toate sufletele, căci temelia unei națiuni e poporul.

Dorim din totă înimă, ca sentimentul acesta să 'ndemne pe cât de mulți a se prezintă la adunarea din Lugos, ca astfel pregătirile ce se fac, să fie 'ncornate de succes deplin.

Când este vorba de cultură, când avem să conlucrăm la respândirea ei atunci trebuie să uităm toate considerațiunile ce de altă-dată ne despărțesc, să dăm mână ca frați și să ne facem datoria de români.

Cu acesta impresiune salutăm viitoarea adunare din Lugos și punem sub ochii cetitorilor noștri convocarea de mai la vale a Comitetului Societății.

Societatea pentru fond de teatru român

va ține adunarea sa generală din 1888 la 15 și 16 septembrie st. n. în Lugos.

Programa.

I.

Țiua primă :

1. Președintele va deschide adunarea generală la 10 ore înainte de amieză.

2. Se aleg doi notari pentru ședințele adunării.

3. Secretarul societății va ceti raportul comitetului societății asupra lucrării sale începută dela adunarea generală din urmă.

4. Se alege o comisiune de 5 membri pentru propuneri, și raportul comitetului i se predă spre examinare.

5. Cassarul societății va ceti raportul despre

starea cassei cu sporul dela ultima adunare încóce, și peste tot despre averea ei.

6. Se va alege o comisiune de cinci membri pentru esaminarea raportului cassarului.

7. Se va alege o comisiune de 5 membri, cari în înțelesul §-lui 4 din statutele societății vor câștigă membri fundatori, ordinari și ajutători pentru societate.

8. Se vor ceti discursuri corespunzătoare scopului societății séu de altă materie literară, ce sânt de a se însinua vice-președintelui Iosif Vulcan, înainte de adunare.

9. Președintele incheiă ședința.

II.

Țiua a doua :

1. Președintele deschide ședința și procesul verbal al ședinței de ieri se va ceti și autentică.

2. Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi.

3. Raportul comisiunii asupra socoților cassarului.

4. Raportul comisiunii asupra raportului comitetului și insinuarea altor propuneri în interesul fondului de teatru.

5. Propunerea adunării generale din Șomecuta-mare ca să se creeze premiu de 300 fl. pentru cea mai bună piesă teatrală, conform decisiunii de sub nrul 6 a adunării generale din Oravița montană.

6. Se va decide locul și țiua adunării generale pentru anul 1889.

7. Se va alege o comisiune de trei membri pentru autenticarea procesului verbal din ședința a doua.

8. Președintele va închide adunarea.

Din ședința comitetului ținută în Budapesta la 21 iunie 1888.

Dr. At. Marienescu,
secretar.

Iosif Hosszu,
președinte.

B o n b ó n e.

Un avocat voind să probeze că clientul seu n'avea bani, întrebă pe martorul protivnicului :

— Ai cerut bani clientului meu, da, séu ba ?

— Da, dle.

— Și ce ț-a spus ?

Martorul stă la indoielă.

— Rspunde iute, dle, altfel

— De! decât stăru; i-am cerut cinci franci și mi-a spus că n'are, fiind că dta l'ai lăsat fără nici un ban, și decât nu va scăpă din mâinile dtale, femeia și copiii lui

— Destul, destul, dle ședi.

*

O mamă dă un măr la micul seu fiu.

— Alecule, na acest măr și să-l mâncați împreună cu sora ta, dar veți bine să-l împărți creștinește cu ea.

— Dar cum se face această împărțelă, mamă ?

— Acela care imparte, dă partea cea mai mare la celalalt, fiul meu.

Alecu dând mărul la sora sa, țise.

— Na imparte-l tu, Eleno.

*

La tribunal :

— Dómnă, țise președintele, sunteți acusată că ați vėrsat pe capul reclamantului un lighean plin cu apă murdară.

— Adevėrat, dle președinte, dar acesta s'a întemplat din greșelă, căci eu credeam că eră bărbatul meu.

Adunarea din Lugos amânată.

După ce cōla primă a loii noastre fu tipărită, primirăm avisul că adunarea din Lugos a Societății pentru fond de teatru român s'a amânat pe 29 și 30 septembre st. n.

Totodată ni se trimite următorul apel:

*

Cătră onoratul public român!

Societatea pentru fond de teatru român va ține adunarea sa generală din anul acesta la 29 și 30 septembre st. n. in Lugos.

Pentru facerea pregătirilor de lipsă ca acesta adunare să satisfacă așteptărilor, din inteligența Lușului s'a constituit un comitet de 21 membri. Aducând acesta la cunoștință publică, ne luăm voie a ne adresă cătră onoratul public român cu rugarea, să binevoiescă a participa la această adunare generală in numer cât se pōte de insemnat, căci numai astfel putem speră un succes favorabil material și moral pentru societatea de fond teatral. Observăm totodată, că pentru incortelarea ôșpeților s'au făcut deja dispozițiunile recerute și cei ce doresc a luă parte la adunare generală de estimp, și doresc a reflectă la cortel liber, sânt rugați: să binevoiescă a se insinuă cât de curând la subscrisul comitet.

Programa festivităților se va publică mai târziu.

Din ședința comitetului arangiator ținută in 26 august 1888.

Dr. St. Petrovici,
secretar gen.

Mich. Bésan,
președinte.

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șciri literare și artistice. *Carmen Sylva* lucrăză acumă la o piesă teatrală, al cărei subiect l'a luat din timpul cruciatelor. — *Dl Ionescu-Gion* a scos de sub tipar la București »Manualul de poetică română«, aprobat de minister pentru usul școlilor din România. — *De V. Conta*, repozatul profesor din Iași, s'a pus sub presă un nou volum, sub titlul »Origine des epēces.« — *Mihul Copilul*, legendă de *Carmen Sylva*, a apărut și 'n limba francesă; traducerea e făcută de *Pierre Loti* și s'a publicat in suplimentul diarului »Figaro.« — *Paul Lindau*, cunoscutul scriitor german, care astă primăveră a fost ôșpele reginei României, a inceput să-și publice impresiunile culese 'n România.

Cronica lui Huru. *Dl Gr. G. Tocilescu* a ținut in săptămâna trecută o conferință literară la universitatea din București, invetătorilor rurali, vorbind despre Cronica lui Huru, despre care s'a creșut pân' acumă că este cel mai vechiu document literar românesc. *Dl Tocilescu* a probat cu competența-i recunoscută, că acea cronică e falsă. Acesta aserțiune se intemeiează pe următoarele motive: limba in care este scrisă nu este aceea care se vorbiă pe vremea aceea: sânt greșeli de date in ea; cuprinde o mulțime de nume ce p'acea vreme nu puteau fi cunoscute; scrisōrea nu e conformă timpului, e cursivă. lipsesc inițialele dela inceput și e pusă numai o cruce in cap, semnătura nu este cum se făcea pe vremea aceea, pecetea e cu tuș, pe când pe vremea aceea pecetea atērnă in jos d'un șinor, chiar și hărta e fabricată in timpuri mai noue. Astfel s'a risipit o ilusiune frumoșă.

Statua lui Miron Costin. O lucrare remarcabilă a sculpturei gigantice a fost executată la Paris și va face ornamentul unui oraș românesc: Iași. Acesta este statua lui Miron Costin datorită dlui *Ladislav Hégel*. *Miron Costin* a fost decapitat pentru crimă

politică, la 1691, pe piața publică din Roman, aprōpe de Iași. Acolo va fi redicată statua lui colosală, după ce va fi fost espusă in timp de o săptămână la admirățiunea Bucureșcilor. Acestă statuă, scrie »*La Voltaire*«, este de bronz și mēsōră mai mult de 3 metri. Ea va fi aședată pe un pedestal de aprōpe 4 metri de piētră de Sinaia, ornat de lucrări in bronz și de doue vaste bas-reliefuri. Unul represintă pe *Miron Costin* citind *Istoria Moldovii* de dēnsul, o adevērată epopee, scrisă in versuri polone regelui *Ioan III. Regele*, istoricul poet, tōte personagele curții cari incungiuă, sânt niște adevērate portrete esecutate cu o fidelitate scrupulōșă atāt din punctul de vedere al asemēnării figurelor, cât și din acela al costumelor. El este in acelaș timp o lucrare de artă remarcabilă și o impreunare de documente istorice din cele mai curiōse. Celalalt bas-relief ne arată arestarea lui *Miron Costin* in momentul când se gășeșce lângă cadavrul soției sale mōrtă in ajun. Nu i se lasă vreme să dea soției sale ultimele datorii. Unul dintre soldați îi propune la urechiă să-l lase să se evadeze și-i arată un cal, in depărtare, in câmpie. *Miron* refusă. El preferă mōrtea in locul fugei (a fost intr'adevēr decapitat a doua și.) Acestă scenă este dată cu veritate și o simplitate mișcătōre. Cât pentru maiestōsa figură a eroului, care domină monumentul, ea are meritul rar, cu tōte proporțiile sale enorme, să nu dea nici o impresie de gređie, defect așă de comun in statuele de acestă talie. Ea este lucrată cu lărgimea care convine stilului ei, fără fi nece inutile, fără migălēlă de prisos. In această privință ea este un adevērat model al genului colosal, mândru, energic, precis și simplu.

Legi internaționale. A apărut intr'un frumos volum »*Tractate, Convențiuni și Invoiri internaționale ale României* actualmente in vigore« după tecsurile originale, cu note esplicative și indecsuri, urmate de tarifurile vamale, general și convențional, și de notițe statistice asupra comerciului esterior, precedate d'o introducere la studiul dreptului convențional al României. Acestă folositōre carte are de autor pe *dI T. G. Djuvara*, agent diplomatic și consul general in Bulgaria, fost șef al divisiunii politice și secretar general adinterim al ministerului afacerilor străine din București.

Diarele din China. Locuitorii imperiului ceresc sânt pe cale a se asimilă repede cu europenii, diarele se inmulțesc in China. China posedē jurnale ilustrate, reviste periodice, cari esercită o ôre-care influență asupra opiniunii publice. Numai doue diare quotidiene are China și anume la Șangai și anume: *Shen-Pao* și *Isu-Pao*. Tiragiul lor e de 12—18000 exemplare și se vënd fiecare cu 15—20 bani. Dar cu tot micul lor tiragiul, ele se bucură de o importanță mare și sânt fōrte citite, căci ele trec din mână in mână prin un sistem ingenios de espedițiune, in tōte provinciile, chiar și in cele mai depărtate ale imperiului. Proprietarii acestor diare sânt străini, dar acestă nu-i impediă a fi devotați politicei chineze. Mai ales *Schen-Pao* a avut mare succes prin campania ce a intreprins-o in timpul ultimului resbel franco-chines. Trebuie să mai observăm, că China posedē acumă mai multe imprimerii, stabilimente de stereotipie și photolithographie etc. etc. Una din aceste tipografii a inceput acumă patru ani o lucrare uriașă și anume istoria Chinei dela secolul al 17-lea. Acestă lucrare va apără cu 1800 volume.

Aritmetică. A eșit de sub tipar: *Esercitiți practice cu numerii dela 1 până la 1,000,000*, după sistemul dedicat in usul școlilor primare, de *Domețiu Dogariu*, director și invetător la școlă primară capitală din *Satulung*. Partea a III. Cele 4 operațiuni

fundamentale cu numeri intregi simpli, numiți și nenumiți, cu numeri complecsi de valoare decimă și cu numeri complecsi ce nu sânt de valoare decimă. Frațiunile decimale și vulgare. Manual esaminat de o comisiune de profesori și invetători. Edițiunea a doua revetută, corectată și inavutiată. Brașov. Editura librăriei H. Zeidner. 1888.

Manual din legile despre usură (cămătărnicie.)

Sub titlul acesta a eșit de sub tipar in tipografia diecesană din Caransebeș o mică broșură, care este de mare interes pentru poporul nostru din punctul de vedere economic și care cuprinde și teextul original al legilor din 1877 art. VIII și din 1883 art. XXV tradus in limba românească cu espicări. Autorul este dl Pavel Rotariu, redactor și avocat in Timișora. Prețul unui esemplar 15 cr.

Cuvetări bisericesci și funebrale, de Iosif Ioan Ardelean, paroc român, tomul II., a eșit in Arad. Editura autorului. Autorul ne spune, că predicele dsale vor mai apăre încă in 10 tomuri, cu totul 12.

Cărți de școlă. Dl I. P. Florantin, profesor de filosofie la liceul statului din Iași, a publicat o »Metodă nouă de Abecedar«, pentru clasa I primară (combinată in spirit froebelian.)

Diaristic. *Adevărul*, un nou diar politic, a apărut la București, sub direcțiunea dlui Al. V. Beldiman.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

Șciri teatrale și musicale. Dl M. Eminescu, poetul mult temut, dar deplin restaurat al nostru, a scris o piesă teatrală in versuri, care se speră că se va represintă in stagiunea viitoare. — *Dra Teodorini* se află acuma la Craiova, unde va da trei represintațiuni și apoi va merge la București. — *Dl Wiest*, escelentul violinist din București, dând in sâmbăta trecută un concert la Brașov, n'a fost spriginit, după cum ar fi meritat.

Societatea pentru fond de teatru român. Comitetul Societății in ședința sa din urmă s'a ocupat cu raportul seu cătră adunarea generată din Lugos. Cu asta ocaziune s'a constatat, că fondul Societății dela cea din urmă adunare generală s'a sporit cu 3348 fl. 12 cr. și că fondul intreg acuma se urcă la suma de 48,048 fl. 56 cr. Acesta sumă se imparte astfel: in obligațiuni de stat 21,325 fl. 66 cr., in acții de ale »Albinei« 7800 fl., in acții de ale »Transilvaniei« 900 fl., deposite la »Albina« 17,776 fl. 2 cr., in obligațiuni private 100 fl., in bani gața 146 fl. 88 cr. Restanțierii, cari au subscris mai cu sémă in primii ani ai inființării Societății, nu-și fac datoria. Unii dintre ei, ne spune raportul comitetului, pôte că s'au subscris mai mult din fală, decât din zel național și comitetul crede că adunarea generală își va da in-voirea, ca listele restanțierilor să se publice in diarele românești, căci e mai bine ca să nu se subscire nimene, decât nu vré seu nu pôte plăti, decât prin subscriere să facă Societății și spese. Contra acelor restanțieri cari sânt condamnați prin lege seu cu cari s'a făcut impăciuire, comitetul va fi silit a ncepe esecuțiunile. Relativ la ficșarea premiului pentru o piesă, comitetul își susține părerea, că încă n'a sosit timpul.

Piese musicale noue. La N. Cosma, zelosul editor din Iași, erăș au apărut doue piese musicale noue: »Ventul«, romanță, pentru voce de tenor seu sopran, cu acompaniare de pian, cuvintele de N. Volenti, musica de Ed. Caudella, prețul 1 leu; »M'ai iubit«, romanță, pentru voce și pian, cuvintele de Lt. Vr., musica de Carol Decker, prețul 1 leu. Și aceste piese

se pot comandă prin librăria Nicolae I. Ciurcu din Brașov.

Teatrul Național din București. »Românul« află, că la Teatrul Național din București se vor represintă in stagiunea anului curent, pe lângă mai multe comedii, și câteva tragedii, intre care se află și »Regele Lear« de Shakespeare.

Rossi la București. Marele artist italian Ernesto Rossi va face o tură de adio, trecend și prin București, prin luna februarie a anului viitor 1889. Va jucă Othello, Kean, Louis XI și Hamlet.

CE E NOU?

Șciri personale. *Regele și regina României* au trecut joi pe la Oradea, rentorcendū-se din străinătate și mergend drept la Sinaia. — *Principele de Vales* petrece acuma in Boemia, asistând la manevre; de acolo va merge in Croatia, asemenea la manevre și in urmă va vini la Gödöllő, unde va fi oșpele Maj. Sale. — *Dl dr. V. Babeș* va represintă România la congresul medical ce are a se tine la Paris pentru studiul tuberculosei. — *Dl Titu Dunca*, inginer și vechiu oficer al armatei franceze din Africa, va espune anul viitor la esposițiunea universală din Paris un nou model de raniță (havre-sac) care in acelaș timp are și doue cartușiere cu cartușele de rezervă. — *Dșora Zoe Arion*, din România, a trecut cu succes esamenul de bacalaureat in Paris in litere, secțiunea filosofiei, dsa a primit felicitările esaminatorilor. — *Dl dr Ioan Jurca*, avocat in Sighetul-Marmației, a fost numit notar la tribunalul din Lőcse. — *Dl Al. Degrea* va represintă România la congresul de drept comerțial din Berna.

Hymen. *Dl Teodor Pinter*, teolog absolvent al diecesei aradane, la 28 august n. s'a logodit cu dșora Iulia Boeșan, fiica dlui Moise Boeșan paroc gr. or. și administrator protopopesc in Curtici, comitatul Arad. — *Dl Radu G. Bălașiu*, amplotiat la institutul de credit și economii »Albina«, la 25 a l. tr. ș-a fidanțat de soție pe dșora Wilhelmina Kessler din Sibiu.

Balul din Gherla. Ca de comunși in anul acesta cele mai multe baluri românești s'au arangiat in sezonul mort. Cumcă inse acesta impregiurare nu este totdeuna »nomen — omen« dovedeșce balul românesc arangiat aici in Gherla in 27 august st. n. care a reușit in totă privința. Gherla, poreclită prin armeni, cari constituiesc partea prepoderantă a locuitorilor: »Picior de raiu«, e unul dintre acele orașe, cari de și sânt centre ale inteliginței române, dau puține și rare semne de vieță socială română. Ni-a făcut deci suprindere plăcută invitarea ce-o primisem pentru acest bal. Farmecul ce-l cuprinde pe fiecare român, când e in societate românească, când musica română aduce in vibrare inima și esaltéză simțirile omului, a fost o recompensă plăcută pentru toți, cari din provincie am vinit la acesta petrecere. Eu unul, ce (ca nedănțuitor) cu inimă doioșă dar insufletită am privit cununa frumoșă de oșpeți infirată din rose pompóse și viorele drăgălașe, recunoscu, că de astadată vorba citată a arménului fu curatul adevăr. Insemn aci dintre dómnele și domnișórele, cari cu prezența lor au decorat acesta petrecere pe dómnele: Ana Ștețiu stimabila soție a președintelui comitetului arangiator și avocat de-aici dl Grigoriu Ștețiu, Polixena Plachintar soția primarului din Gherla, Fany Leményi din Iclod, Verzar, L. Borgovan, Pușcar, Mica, Huza, Lup, Porde, Negruț, Dragoș, Kovrig ș. a. Domnișórele: Elena Biltiu, Eugenia P. Pop, Valeria și Virginia Ghelner, Cornelia Lup, Ana C. Pop, Valeria și Aurelia Rusu, Sabina Boer, Maria Cupșa, Domnica Huza ș. a. Ceea ce priveșce, succesul ma-

terial, s'a incasat ca vinit curat 150 fl. in folosul bisericeii și școlii române gr. c. din localitate. Atât meritul succesului material, cât și mai ales al celui moral, este a se atribui zelosului comitet arangiator și cu deosebire bravului seu președinte, dl avocat Grigoriu Stefiu. — *Cantacuzen.*

Asociațiunea transilvană. *Despărțământul I al Brașovului și Treiscaunelor* va ține adunarea sa generală duminică la 9 septembrie n. in Brașov, sub presiunea dlui Ioan Petric.

Petreceri de vără. *Tinerimea din giurul Crasnei* a arangiat in luna trecută o petrecere de vără in comuna Sig, care a reușit bine și a fost o petrecere foarte veselă. Dna Emilia Orian și dșora Veturia Liscau s'au presintat in costum național. Petrecerea s'a inceput cu »Ardeleana«, ér in paușă câțiva tineri au jucat »Călușerul« și »Bătuta.« Tot in paușă dșora Veturia Liscau a declamat poesia »Copila română« de Iosif Vulcan. Vinitul curat a fost destinat pentru școla română de fetițe care se va 'nființa la Șimleu-Silvaniei. — *Tinerii români din Brașov*, cari studiază pe la universități, vor arangia acolo la 8 septembrie n. o petrecere de dans, al cărei vinit curat s'a destinat pentru scopuri filantropice. — *Reuniunea pompierilor* din Tilișca de lângă Sibiiu va arangia duminică la 2 septembrie n. o petrecere de vără in Bêrcul-verde, in cas de timp nefavorabil petrecerea se va aranja in otelul comunei. — *Petrecerea din Monor*, ținută la 5 august, a reușit bine, căci publicul s'a adunat și din depărțări mari, costumul național a fost bine represintat; ordinea de dans lucrată cu gust de dnii Ioan Baci și Török, a făcut bună impresiune. — *La Sibiiu* corul »Reuniunii sodalilor români« arangiază in 1 septembrie n. o petrecere colegială cu cântări și joc in »Grand-Bierhalle.«

Reuniunea femeilor române din Abrud și giur va ține adunarea sa generală in Abrud la 20 septembrie n. in locuința dnei presidente Anna Gall. La ordinea ȝilei va fi: a) Alegerea unei membre in comitetul reuniunii. b) Revidarea rațiociniilor și darea absoluturului. c) Statorirea budgetului pe anul viitor. d) Pertractarea propunerilor ce eventual se vor face din partea membrilor.

Procesul de pressă al revistei »Romänische Revue« s'a desbătut in 30 august la tribunalul cu jurați din Arad; autorul articolului incriminat, dl Stefan Albu, invetător gr. or. in Reșița, a fost condamnat la inchisore de un an și la pedepsă in bani de 500 fl. Densul a apelat.

Impărătesa Rusiei in Austria. La inceputul sептэмănei trecute împărătesa Rusiei a mers pe la Viena la Gmunden, să-și vedă surorile: ducesa de Cumberland și principesa de Vales. In Viena, la gară, a fost intimpinată de moștenitorul de tron Rudolf și de principesa Stefania; ér Maj. Lor c. r. i-au făcut vizită la Gmunden. Dintre celelalte persoane, care au mers la Gmunden să salute pe împărătesa Rusiei, amintim pe principesa Clotilda, care e sora principelui Ferdinand de pe tronul bulgar și se ȝice, că vru să pregătescă intrevederea mumei sale, principesa Clementina, cu împărătesa. Tarevna ș-a ficsat petrecerea la Gmunden, până mâne duminică la 2 septembrie.

Șolri militare. La 18 l. tr. s'au făcut in armata comună un avansament estraordinar. Intre ceialalți au fost inaintați și următorii: La infanterie: căpitani cl. I. căpitani de cl. II. Florian Ondra, Vincențiu Visoină și Mihaiu Cimpoca; căpitani cl. II. locotenenții Iosif Stoiănel, Dănilă Dobrean, Ioan Niegovan și Alesandru Petri; locotenenți: sublocotenenții Oscar Criste, Ther. Iliuțiu, Egidiu Adamovici, George Flașieriu, Iulian Anșion; Petru Zafran și Iuliu Bog-

dan; sub-locotenenți aspiranții de oficer Victor Goglia și Augustin Alexi. La vênători: căpitani cl. I. căpitani de cl. II. George Petri. La artilerie: sub-locotenenți aspiranții de oficer Ioan Măcelariu și Anton Pop. In regimentul de pioneri: locotenent sublocotenentul Ioan Stoica. Din academia din Wiener-Neustadt au fost numiți sublocotenenți elevii Corneliu Cosgaria și Traian Bacila. Din academia tehnică militară din Viena a fost numit locotenent la regimentul de tren elevul Tit cavaler de Onciul. După terminarea școlii de cadeți, următorii frecventanți au fost numiți: locotiitor de oficer: Dimitrie Florian, la reg. de inf. Nr. 63; cadeți: Ioan Herlea, la reg. 51, Dănilă Alghia la reg. 42, Nicolae Botezan la reg. 61, Iosif Damin la reg. 50, Ovid Făgărășan la bat. de vên. Nr. 28 și Teofil Florian la reg. de husari Nr. 2.

O femeie ca avocat. Un eveniment, care n'a mai esistat nici odată in Belgia, ocupă pentru un moment cercurile juridice din Bruxela, in modul cel mare. La universitatea din Bruxela dșora Popelin a studiat dreptul; ea ș-a trecut toate esamenele cu succes și după ce ș-a depus acuma și ultimul ei esamen, căpătându-și diploma de doctor, ea este primită ca avocat, prin urmare și a apêra. Și in adevăr dra Popelin s'a hotărit pentru această carieră și a inaintat o cerere de inscriere. Dar ca fiecare avocat și ea trebuie să presteze jurământ, inaintea curții de apel. Și dra Popelin s'a anunțat, dar întârȝia termenul. Ea s'a adresat din nou procurorului general al curții de apel din Bruxela, că voeșce să depună jurământul cerut de lege. Procurorul general Van Schor îi respunse, că după părerea sa legea nu permite ca persoană de secs femenin să pôtă esercita funcțiunile unui avocat, deci el nu pôte să-i primescă jurământul. Pentru deslegarea acestei chestiuni, toți așteptă cu nerăbdare, mai ales o mulțime de studente dela facultate. Toți vor să știe decă femeia pôte să fie primită ca avocată.

Congresul studenților români. Asociațiunea generală a studenților universitari români, secția Bucureșci, face cunoscut că la congresul ce anul acesta se va ține la inceputul lunei septembrie in Piatra, se vor ține doue conferințe: una literară intitulată »Politica și Literatura« de cătră dl N. Săvănu și alta științifică intitulată »Istorie și Ipnotism« de cătră dl G. Marinescu.

Oglinda lumii. *Evenimentul sептэмănei precedente* a fost intrevederea ministrului de esterne italian Crispi cu principele Bismarck la Friedrichsruhe; după aceea Crispi a avut o convorbire și cu contele Kálnoky la Eger in Boemia; scopul acestor intelniri se ȝice, că este in legătură cu regularea cestiunii bulgare. — *Părechia regală sêrbescă*, după cum spun ȝiarele, totuș nu se va împacă, ci procesul divorțial se va continua; intr'aceea se scrie din Paris, că regina Natalia, care este acuma la Versailles, se află mereu in corespondență cu fiul ei din Belgrad. — *Regele Danemarcei* a și rentors împăratului Vilhelm vizita ce i-a făcut; el a sosit la Berlin in 24 august, unde a fost primit la gară de împăratul și de împărătesa, și a petrecut 2 ȝile acolo. — *Guvernul rusesc* a contractat la Amsterdam un imprumut de 200 milioane franci. — *Impăratul Germaniei* va părăsi Berlinul la 26 septembrie, pentru a vizită curțile din Wurtemberg, Baden și Bavaria. El va merge in urmă, prin Brenner, la Roma și la Neapole. Șederea sa in Italia va fi de 10-12 ȝile. La întorcere, împăratul va vizită Veneția și va merge la Viena să viziteze pe împăratul Austriei cu care va luă parte in timp de câteva ȝile, la mai multe partide de vênătoare ce se va face in Stiria. Impăratul se va întorce la Berlin pe la 22 octombrie. — *Intre Italia și Francia* relațiunile

s'au cam incordat in zilele trecute și sfâșiarea a ajuns pân' acolo, încât Italia face mari pregătiri de resbel cu flota sa: cauza acestei incordări este, că Franca ar tinde să facă pagube mari Italiei in coloniile sale. — *Generalul Boulanger* se 'naltă din ce in ce, acuma densusul ș-a pus candidatura și pentru senat și mulți cred, că 'n curând are s'ajungă la guvern. — *Fortificațiunile din România* au deșteptat in grigiri in Rusia; modul cum se fac aceste întărituri, și spațiul in care se fac noue întărituri, au dat prilej unor diare rusești să credă, că România într'un viitor resbel va luptă alătura cu dușmanii Rusiei.

Estirpațiune de cancer in gâtlej. De curând s'a efectuat la clinica lui Bilroth din Viena o estirpațiune de gâtlej comerciantului din Cernăuți Moritz Amster. Această operațiune, dice o corespondență vieneză, a fost insoțită de un bun succes. Amster, care numai după o lungă șovăire s'a decis in 13 l. tr. să fie operat și anume după ce profesorul Störk i-a explicat cu hotărire și siguranță, că in urma bôlei inaintate trebuie să möră asficsiat in 24 de ore, a fost operat și după o tratare de 23 de zile a fost dimis din clinică. Lui Amster i-a pus profesorul Bilroth un gâtlej artificial și deja de mai multe zile este in stare să se lipsescă de canulă (țevă.) El mănâncă deja bucate compacte, vocea sa îi este încă fără ton, inse totuș de tot ințeligibilă și de sigur in curând va avé in câtva tonul. S'a vindecat de tot și are trebuință să mērgă de 2—3 ori pe săptămână la clinică pentru a i se legă rana. Succesul lui Bilroth e cu atât mai insemnat, cu cât bôla lui Amster (rac in gâtlej) consună apröpe complet cu a împăratului mort și anume ambii in aceeași etate.

Șoiri scurte. *Consistorul mitropolitan din Sibiu* convocat pe 1 septembrie, din cauza congresului care se va ține la 13 octombrie, s'a amânât pe 8 octombrie. — *Regina Portugaliei* a plecat la 22 august din Viena: regele și principele regal au plecat in aceeaș și la München. — *In Serbia* se vor bate monede de nikel, in locul celei de aramă, care se va retrage din circulație. — *La București* lucrătorii din atelierile garei de Nord, peste 640, nu mai vreu să lucreze, până ce nu li se vor sporî salariile cu 25 la sută. Se anunță, că lucrătorii din Galați și din Turnu-Severin se vor pune și dēnșii in grevă. — *Dr. Roman Weisman*, acela care a făcut atăta reclamă in tôte diarele cu invențiunea medicamentelor sale contra apoplecsiei, după cum ne spune diarul farmaceutic »Rundschau« din Praga, a murit ēnsuș de un atac de apoplecsie. — *Un mare incendiu* a distrus in Hamburg magazinele situate in cartierul Dis Steinwaerder cari conțineau, in cantități mari, bumbac, zăhar, orez, vin și alte marfuri. Pagubele pricnuite de acest incendiu se urcă la mai multe milioane, șese persoane au perit.

Neorolöge. *Simeon Popovici*, carele a murit nu de mult la Hunedöra, a lăsat Asociațiunii transilvane prin testament 500 fl — *Iosif Petrovici* a inecat din viață la Dobra, in 24 august, in etate de 62 ani. — *Petru Roșca*, jude la tribunalul din Sibiu, a murit acolo, in 26 august, in etate de 65 ani. — *Isidor de Zotta*, deputat român din Bucovina, președintele districtului Sucéva, a reposat acolo la 6 august n.

Ghicitöre numerică.

De V.—

4, 5, 6, 7, 8.

Poți aprinde cu ea foc,
Vântul n'o stinge de loc.

18, 28, 16, 28.

Dacă vrei să le găsești,
Citește numai povești.

7, 26, 24, 9, 15, 27.

E frumos dacă-i curat
Și nu e innourat.

25, 2 21, 20, 23.

E un nume femeiesc,
La poporul românesc.

1, 13, 2. 14, 3.

Ciobănelul o cunoșce,
Ne 'ncetat cu ea trăieșce.

17, 19, 12, 7, 3.

E o pasere, ce fură
Ori-ce îi cade la gură

22, 15, 10, 11, 26.

Cătră cer el sus priveșce,
Urs și lup in el trăieșce.

1—28.

Deie Dumneșeu să fie
Tuturor spre bucurie.

Terminul de deslegare e 15 sept. Ca totdeuna și de astă-dată se va sorti o carte intre deslegători.

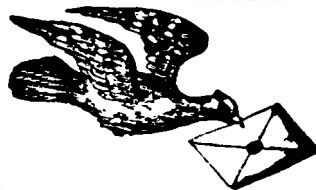
*

Deslegarea ghicitörei aritmetice din nr. 22 :

22	47	16	41	10	35	4
5	23	48	17	42	11	29
30	6	24	49	18	36	12
13	31	7	25	43	19	37
38	14	32	1	26	44	20
21	39	8	33	2	27	45
46	15	40	9	34	3	28

Deslegare bună n'am primit dela nimene.

Pösta Redacțiunii.

Budapesta Când se reproduce vr'o poesie populară, trebuie să se facă esact, dimpreună cu tôte provincialismele; dar când cineva scrie in formă populară, are să se serve de cuvinte pricepute in tôte părțile. Incât pentru nume, in föia nöștră, sub poesie numai astfel pöte să apară și ne mirăm cum țini, ca numele, care e un cuvânt românesc, să se scrie cu semn grafic străin.

C. Nu o putem intrebuiță. Aceste de acuma se vor publica.

Dorul meu. Incepe bine, dar sfērșeșce reu. Dacă fugi de dor, cum te poți plänge că mândra te-a inșelat? Döră nu pretinși să se ducă la mănăstire?

Tineretele. Tonul ce se revērsă asupra intregului, ne place; dar atăta tot. Nu găsim in ea o idee rotundă, ci numai niște esclămări fragmentare și enigmatice.

Cälindarul săptămânei.

Điua sēpt.	Cälindarul vechiu	Cälind nou
Dumineca 9 dupa Rusali, Ev. dela Mateiu, c.14, st. 22, gl.8, a inv. 9		
Duminecă	21 Ap. Tadeu	2 Efraim
Luni	22 Mart. Agatonic	3 Serafina
Martți	23 Mart. Lupu	4 Rosalia
Mercuri	24 Mart. Eutlichie	5 Natan
Joi	25 Ap. Bartolomeiu	6 Magn
Vineri	26 Adrian si Natalia	7 Regina
Sămbătă	27 Cuv. Pimeu	8 (+) Nasc. Mar.

Proprietar, redactor respunđător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Hügel in Oradea-mare.